

JOSIP PELIKAN
9. 12. 1885 (Trbiž) – 18. 6. 1977 (Celje)

JOSIP PELIKAN – fotograf s srcem, mojster, ki je obvladal obrtno in umetniško stran fotografije in eden najboljših jugoslovanskih poklicnih fotografov. Njegova življenjska pot je povezovala Trbiž, Idrijo, Brežice in Celje.

Mlademu Pelikanu, ki se je 9. decembra 1885 rodil v Trbižu, je bila blizu telovadba, družabnost in narodna zavest. V Idriji, kjer je nekaj časa živel, je bil Sokol zelo aktiven in Pelikan se mu je z veseljem pridružil. Na sokolskem izletu v Brežicah se je zaljubil v domačinko Marijano Lebar in se z njo leta 1910 tudi poročil.

V Brežicah je osnoval skromen fotografski atelje v zgradbi na dvorišču hiše. Leta 1912 se je po smrti očeta vrnil v Idrijo in tu postavil novo hišo z ateljejem. Med 1. svetovno vojno je atelje v Idriji vodila njegova žena.

Po vojni se je želel s svojim fotografskim imetjem preseliti na dom ženinih staršev v Brežice, a je na vlaku slišal za smrt celjskega fotografa Martina Lenza. Tako je namesto v Brežicah pristal v Celju, kjer je odkupil fotografov atelje. Celje je tako postalo središče njegove fotografske ustvarjalnosti vse do njegove smrti.

Josip Pelikan je 4. maja 1910 dobil fotografsko obrtno dovoljenje in tako je 67 let opravljal vlogo vizualnega spomina svojega okolja, večino tega časa v Celju in okolici. Izobrazil je številne odlične fotografije, njegov obsežen fotografski opus pa zajema vse pomembnejše dogodke njegovega časa; obe svetovni vojni, rojstvo in propad držav, dogodke in osebnosti, v mirnejših časih pa se je velikokrat posvetil lepotam narave – zlasti planinskega sveta. Njegova obsežna fotografska zapuščina, ki jo po delih hranijo številne celjske ustanove, predvsem pa Muzej novejšje zgodovine Celje, predstavlja pravo legendo celjske fotografije in slovi po izredni kvaliteti.

V obdobju med letoma 1910 in 1920 je bil kot fotograf podpisan tudi na številnih razglednicah naših krajev.

Vir: Josip Pelikan, slovenski fotograf, 1996

Družina Pelikan (od leve proti desni: Josip, hčerki Nada in Božena, žena Marijana), 1927

Družina Pelikan je svoje življenje posvetila fotografiji. Najprej je v fotografski svet Josip uvedel svojo ženo, kasneje tudi obe hčerki. Starejši Nadi, rojeni leta 1911 v Brežicah, je pomagal kupiti samostojen atelje v Mariboru, mlajša Božena, rojena 1922 v Celju, je kasneje vodila Pelikanov atelje v Celju.

Leta 1910 je nastal portret godbenikov v sokolskih uniformah z glasbili v rokah s pripisom Prva slovenska fanfara. Vir: <http://www.dlib.si/>.

Pod razglednico letovišča Grič, ki je bila izdana leta 1913, se je kot založnik podpisal Jos. Pelikan, fotografski atelje Idrija.

Vir: Brenčič Polona: Brežice: stoletje na razglednicah, 2010.